

mavrica

2017, letnik 41, št. 36

KOLOFON:

Založnik:

SKD Istra Pula,
Držičeva 2, 52100 Pula, Hrvatska

Ime publikacije:

Mavrca
2017, letnik 11, št. 36

Urednica:

Uredniški odbor:

Klaudija Velimirović, Danica Avbelj,
Danica Bojković, Mirjam Pram

Lektoriranje slovenskega jezika:

Mateja Vukšinić

Lektoriranje hrvaškega jezika:

Zlata Knez

Oblikovanje in grafična priprava:

AIKO, Maja Cerjak s.p.

Tisk:

Tiskara Nova

Fotografija na naslovnici:

Kozolec v Trenti

Naklada:

300 izvodov

Mavrca je glasilo društev:

SKD Istra Pula

SKD Oljka Poreč

SKD Ajda Umag

Uradne ure Skd Istra Pula:

Uradni dnevi: 10.00 – 12.00

razen ob četrtkih: 16.00 - 18.00

Facebook ime:

Skd Istra Pulj

Spletna stran:

www.skdistra.hr

Prispevke za Mavrco pošljite na:

slovinci@skdistra.hr

Glasilo sofinancirajo:

Urad Vlade Republike Slovenije za
Slovence v zamejstvu in po svetu, Savjet
Republike Hrvatske za nacionalne manjine,
Mesto Pula

Fotografije:

Če ni drugače navedeno so fotografije last
Skd Istra Pula, ostalih slovenskih društev
v Istri, Fotolie, Slovenske turistične organi-
zacije in drugih internetnih virov.

♦♦♦

Zaobljube in obljube so strašna reč, če človek kaj da na njih! Pregarjajo te in ti ne dajo miru, gnjavijo, da čakajo svojo izpolnitev, sklicujejo se na tvoj ponos in »mož besedo«, vse dokler se jih ne lotiš in izpolniš zadano obljubo.

Tako se je meni zgodilo, da sem v prejšnjem uvodniku obljubila Mavrco januarja. In sem si nakopala preglavice, saj se januarja v društvih zakoplje-mo v papir, zabubimo v računalnik ter izpolnjujemo nepregledno število formularjev, obrazcev in poročil.

Danes, ko pišem ta uvodnik, na hrvaškem slavimo prihod svetih treh kra-ljev. Upam, da mi bodo kralji prinesli zadnji članek za Mavrco ter spokoj-nost in mir, ko vse skupaj oddam v tisk! In upam, da bo Mavrca zunaj janu-arja. In če ne bo, lahko rečem, da sem dala vse od sebe in prisežem, da ne bom več dajala takšnih obljub!

Dober zgled je nova predsednica; na začetku mandata ni dajala obljub, a je v preteklem letu izpolnila kar dva projekta, ki ju je društvo načrtovalo za letos – postavitve adventnega venca in gostovanje Encijana v Novem Sadu. Da društvo dobro dela, je na Slovenskem večeru potrdil tudi minis-ter za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki mu je Encijan prav pri srcu. Po srečanju z županom Valterjem Flegom, se nam je pridružil na večerni pri-reditvi. O novi predsednici, zadanih ciljih in izpolnjenih načrtih je v svojem intervjuju spregovorila tudi prejšnja predsednica, Klaudija Velimirović.

Začetek leta je sploh tak čas, ko radi dajemo obljube in prisežemo vse mo-goče stvari. Če verjamemo zvezdam, bo letos dobro leto za uresničevanje načrtov. Toda nikar o njih preveč naglas.

♦♦♦

Vesna Vukšinić Zmaić, urednica

Pred zaključkom številke nas je doletela žalostna novica, da nas je za vedno zapustil spoštovani in ustanovni član društva Martin Bizjak. Njegova kulturna in umetniška zapuščina je ogromna.

In prav takšna je praznina, ki jo je pustil za sabo.

Soprogi Živi in hčerkama Bredi ter Nevi izrekamo globoko sožalje.

04 Intervju

Klaudija Velimirović: Sedaj imam več časa zase
Klemen Košir: Zanimajo me zgodbe ljudi, ki delajo z rokami in zemljo

13 Dogodki

Glasbeni adventi venec
Znam, zmorem
Dedek Mraz in Rovka Črkolovka

18 Izlet

Oljka v Beli krajini

19 Pismo

Coca cola praznici

21 Dogodki

Prednovoletno srečanje članic SKD Ajda Umag
Obisk ministra Žmavca
Slovenski večer
Blagdanski koncert zbora Encijan

28 Ustvarjalnica

Delavnica za otroke

29 Pismo

Pesem: Na kraju godine
Črtica: Na snegu

30 Info

Novosti in spremembe pri financiranju društev

31 Recept

Jota

32 Hrana je zdravilo

Zelje

34 Odkrivajmo Slovenijo

Tehniški muzej Slovenije

37 Nekrolog

In memoriam Martinu Bizjaku

38 Program v našem mestu

Vprašuje: Vesna V. Zmaić

Nekdanjo predsednico društva SKD Istra, ki je predsedovala dva mandata, Klaudijo Velimirovič, vsi, ki berete tokratno Mavrico dobro poznate. Društvu je priborila lastniške prostore, kar ni prav pogosto med slovenskimi društvi na Hrvaškem, pa tudi drugod po svetu lahko rečemo, da je več tistih, ki jih nimajo, kot imajo. Dobro leto je, odkar je predala štafeto svoji naslednici in kljub temu, da je prej dobršen del časa preživela v pisarni društva, ni videti, da ji je zato zdaj kaj dolgčas. Še vedno je prisotna v sekcijah društva, ima pa zdaj več časa za vnukinjo in vse tiste knjige, ki čakajo, da jih prebere.

In če bo le mogoče, bo tako kot v starih časih stopila na avion in odletela na tisto, tako zeleno potovanje, za katerega do sedaj ni imela časa!

S

edaj imam več časa zase

Klaudija, dobro leto je, od kar ste predali štafeto predsedovanja svoji naslednici, kaj lahko rečete o delu nove predsednice.

Ko sem po desetih letih predsedovanja začutila, da je to dovolj tako zame, kot tudi za društvo, saj bo »nova metla boljše pometala kot stara«, je bilo zelo važno najti za funkcijo predsednika ali predsednice pravo osebo. Izbor je padel na Danico in že od samega začetka je bilo jasno, da smo dobro »pogrnali«. Tega ne govorim samo iz vljudnosti, temveč Danica resnično kaže odlične lastnosti, ki ji bodo pomagale, da uspešno rešuje vse težke naloge in da s sigurno »roko« vodi naše društvo do še večjih uspehov, kot jih je imelo doslej. Da to niso prazne besede, naj omenim samo dve od njenih mnogih potez, ki vidno ilustrirajo te trditve. Pripravlja pravilnik društva, kar je zelo dobro, saj bodo v njem strnjene pravice in dolžnosti članov ter pravila delovanja. Društvo sicer ima statut, ki je uradni dokument, toda preobširen, da bi ga vsak član temeljito spoznal. Drugi njen velik prispevek k prepoznavnosti našega društva v lokalnem okolju pa je postavitve adventnega venca na javnem mestu in organizacija programa za štiri adventne nedelje. Ideja, ki je bila odmevna tako med manjšinami, kot tudi pri lokalnih oblasteh, je dvignila renome slovenske manjšine še malce višje. In končno je to tudi za mesto Pulj lepa ideja, ki je popestrila program dogajanj v decembru in zato verjamem, da bo to postala dobrodošla tradicija.

Kaj pa, tako iz distance, o dosežkih svojega mandata? Na kaj ste ponosni? Kaj bi želeli izpostaviti ali mogoče spremeniti?

Tako bi povedala. Društvo je v tem desetletnem obdobju »shodilo« in uspešno »končalo osnovno šolo«. Za to so zaslužni predvsem aktivni člani, nič manj pa tudi člani upravnega odbora, ki so mi pomagali, da na noge postavimo več dejavnosti. Naj omenim zelo uspešni delavnici Zdravo življenje in Kreativno delavnico, zatem napredek pevskega zbora, ki je po zaslugi dirigentke Paole Stermotić postal uspešen in prepoznaven v širšem okolju. V društvu je zaživelo glasilo Mavrica, natisnili smo nekaj knjig, med njimi zelo pomembni ediciji, monografiji dveh naših članov in akademskih slikarjev, Martina Bizjaka in Roka Zelenka.

Na kar sem posebno ponosna pa je to, da ima društvo v Pulju Slovenski dom, ki se nahaja v naših lastnih prostorih.

Si lahko mislite, da smo med šestnajstimi društvi na Hrvaškem edini dosegli, da je slovenska vlada preko Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu omogočila nakup stanovanja leta 2008, torej po samo sedmih letih delovanja. Bom rekla, da smo v društvu s svojim delovanjem to verjetno zaslužili in mogoče v pravem trenutku dali pravi predlog. To je sicer bila trnova pot, ki je trajala eno celo leto in ko nihče v društvu ni verjel, da se bo to uresničilo. Tu sta pomagala (če ni rečeno preveč neskromno) moja osebna zagnanost in prepričanje, da se cilj, najsi bo še tako ambiciozen, lahko uresniči, če vanj predvsem verjameš in seveda vztrajno deluješ v pravi smeri.

Ali bi kaj spremenila? Niti ne. Delala sem po svojih najboljših močeh. Seveda se zavedam, da je vedno mogoče tudi bolje.

Otvoritev Slovenskega doma v Pulju, 23. oktobra 2009z leve: Državni sekretar na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boris Jesih, sekretar na Uradu zadolžen za zamejstvo Rudi Merljak, veleposlanik Slovenije na Hrvaškem Milan Orožen Adamić in Klaudija Velimirovič

Ali mislite, da obstaja način, kako bi pritegnili mlade. Kaže, da to formulo iščejo vsa društva.

Hm, to ni ravno vprašanje za milijon dolarjev, tehta pa zelo veliko. In zakaj? Zato, ker če ne najdemo pravega odgovora nanj, nam bo trda predla. Saj nam sicer grozi izumrtje. Pripadniki manjšine, ki niso povezani v društvih, se dokaj hitro lahko popolnoma asimilirajo. Najprej prenehajo uporabljati materni jezik, predvsem v mešanih zakonih, in ga posledično ne prenašajo na mlajše generacije.

Torej, vztrajati moramo s poučevanjem slovenskega jezika in kulture

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc je ob zaključku predsedovanja društvu Klaudiji Velimirovič predal priznanje za delo.

v vseh do sedaj organiziranih oblikah, to je izvajanje pouka slovensčine, ki je izbirni predmet na rednih šolah, dopolnilnega pouka pri društvu ter novo uvedenega vrtca za predšolske otroke, ki se v društvu organizira enkrat tedensko. In to še vedno ne bo dovolj. Sproti moramo priti do novih idej, ena od teh je vaš predlog za ustanovitev kakšne nove sekcije, ki bi bila dovolj zanimiva mladim, da bi jih pritegnila.

Ali mislite, da bi lahko člani društva bolj spodbudili svoje otroke ali vnuke k včlanitvi v društvo?

Tu ste zadeli »in medias res« kot se reče, v samo bistvo problema. Pravzaprav je najbolj pomembno, da starši spodbujajo otroke k učenju jezika in spoznavanju slovenske kulture. Torej pravi ključ oziroma prvi korak za pritegovanje najmlajših je, prepričati naše člane, da vplivajo na svoje otroke in vnuke v tej smeri. In kako? Tudi to je težko vprašanje, saj smo priče, da se ljudje na splošno vse bolj zapirajo v svojih domovih, ne da se jim nikamor. Silno me žalosti, ko na dobrih kulturnih dogajanjih v našem društvu ni dovolj obiska in to pove veliko o tem, koliko interesa imajo naši člani. No, da ne bom preveč ostra. V društvu seveda cenimo tudi tiste člane, ki s članarino podpirajo delovanje društva. No, vrnimo se na začetek. Tisti člani, ki berete to številko Mavrice, premislite o teh rečeh. Ali niste ponosni na svoje poreklo, na svojo pripadnost narodu, sicer majhnemu, vendar narodu, ki premore celo vrsto velikanov, tako v preteklosti kot tudi v sedanjosti. Pa tudi to je pomembno, da smo kot Slovenci čislani v sredini, kjer živimo, saj smo znani kot delavni in odgovorni člani družbe. Ali ne bi bilo dobro, da se kot Slovenci lahko predstavljajo tudi vaši otroci in vnuki? Izkoristite torej možnosti, ki vam jih ponuja društvo.

V društvu deluje izredno priljubljen zbor Encijan v katerem požete tudi vi, ampak poleg tega požete tudi v zboru makedonskega društva. Kako to, da ste se vključili prav v ta zbor in ne kateri drugi, in ali lahko primerjate slovenski in makedonski zbor, saj sta oba manjšinska.

Za začetek naj povem, da v društvu Makedonski kulturni forum deluje ženska pevska skupina Despina, ki ima 15 članic, torej nismo zbor. Kaj me je pritegnilo k njim? V skupini poje moja dobra prijateljica, ki me je kar naprej vabila k njim. Na koncu sem se odločila, ko sem jih poslušala na enem od prvih koncertov. Mene je pravzaprav od vedno veselilo petje v manjši pevski skupini, v našem društvu pa je bil organiziran zbor, tako da celih deset let zelo rada pojem tudi v našem zboru. Torej kvaliteta dela v makedonski skupini in dejstvo, da sta makedonska in slovenska ljudska pesem v veliko primerih zelo sorodni po elegičnosti njenih vsebin, tako da je meni od vseh drugih prav makedonska pesem zelo všeč. In to je to. Dokler mi bo glas služil, bom verjetno pela še najprej v obeh sestavih.

V preteklem letu je bila v društvu ustanovljena dramska sekcija, v kateri aktivno sodelujete, kakšni so načrti za to leto?

Z dramsko sekcijo smo šele začeli. Za začetek smo se odločili za skeč in s tem načinom dela se bomo še naprej ukvarjali. Če se bo v sekcijo vključilo kaj več članov, ker nas je sedaj samo šest in med temi samo en moški, potem bi v drugem polletju mogoče pripravili kakšno krajšo enodejanko.

Torej uresničitev bodočih načrtov je zelo odvisna od tega, s kolikšnim številom igralcev bo vodja razpolagal. Sekcijo vodi zelo izkušen gledališki igralec, Šandor Slacki mlajši, in prepričana sem, da bomo v bodoče lahko marsikaj pripravili, saj nam je v pičlih treh dneh pod njegovim vodstvom uspelo postaviti skeč, ki smo ga zaigrali na Slovenskem večeru. Moram poudariti, da smo vsi po vrsti amaterji brez predhodnih izkušenj. Trenutno imamo pač samo ambicijo, da se ukvarjamo z nečim, kar nas veseli.

In kakšni so vaši načrti na osebnem področju. Zagotovo imate sedaj, več časa za vnukinjo! Mogoče imate v predalu kakšno knjigo, ki jo bi radi prebrali? Ali pa si boste omislili kakšno potovanje, saj ste kot zaposlena na JAT-u prepotovali dobršen del sveta?

Res je, da sedaj imam več časa zase. Tako lahko bolj pogosto »tečem« v Zagreb, kjer živi moja vnukinja Sara in se veselim njenih dosežkov, saj se ukvarja z veliko izvenšolskimi aktivnostmi.

Branje zvečer pred spanjem je že od nekdaj moja navada. Zadnja leta je to literatura, ki bi jo umestila na rob znanosti, ker me silno zanima veliko tega, kar si človeštvo še ni uspelo razjasniti o svojem nastanku v tem neskončnem vesolju, če je sploh eno samo, ali jih je več. Trenutno berem prav eno tako knjigo in mi je silno zanimiva.

Ampak res si bom privoščila tudi kakšno uro podnevi, da bi prebrala kaj več o naših velikih pisateljih zaradi lepega knjižnega jezika. Namreč, če se

želim malo več posvečati pisanju, kar tudi rada počnem, je to nujno potrebno.

Da, potovanja. Ta zelo pogrešam. Res sem videla kar nekaj sveta, toda rada bi videla še nekatere kraje. Če bo le mogoče, si bom še letos privoščila kakšno potovanje, kam, pa še ne vem, je pa zelo odvisno od tega, kar se nahaja v denarnici ali pa ne.

In za zaključek, kaj bi želeli sporočiti bralcem Mavrice ob začetku leta.

Naj se oglasijo s predlogi (lahko tudi po telefonu ali v tajništvu), kaj bi želeli prebrati v Mavrici, in tudi naj se opogumijo in pošljejo svoje prispevke, o spominih na rojstni kraj, zakaj so ali kako so prišli živeti v Pulj ali pa naj pošljejo recept za kakšno jed naših babic.

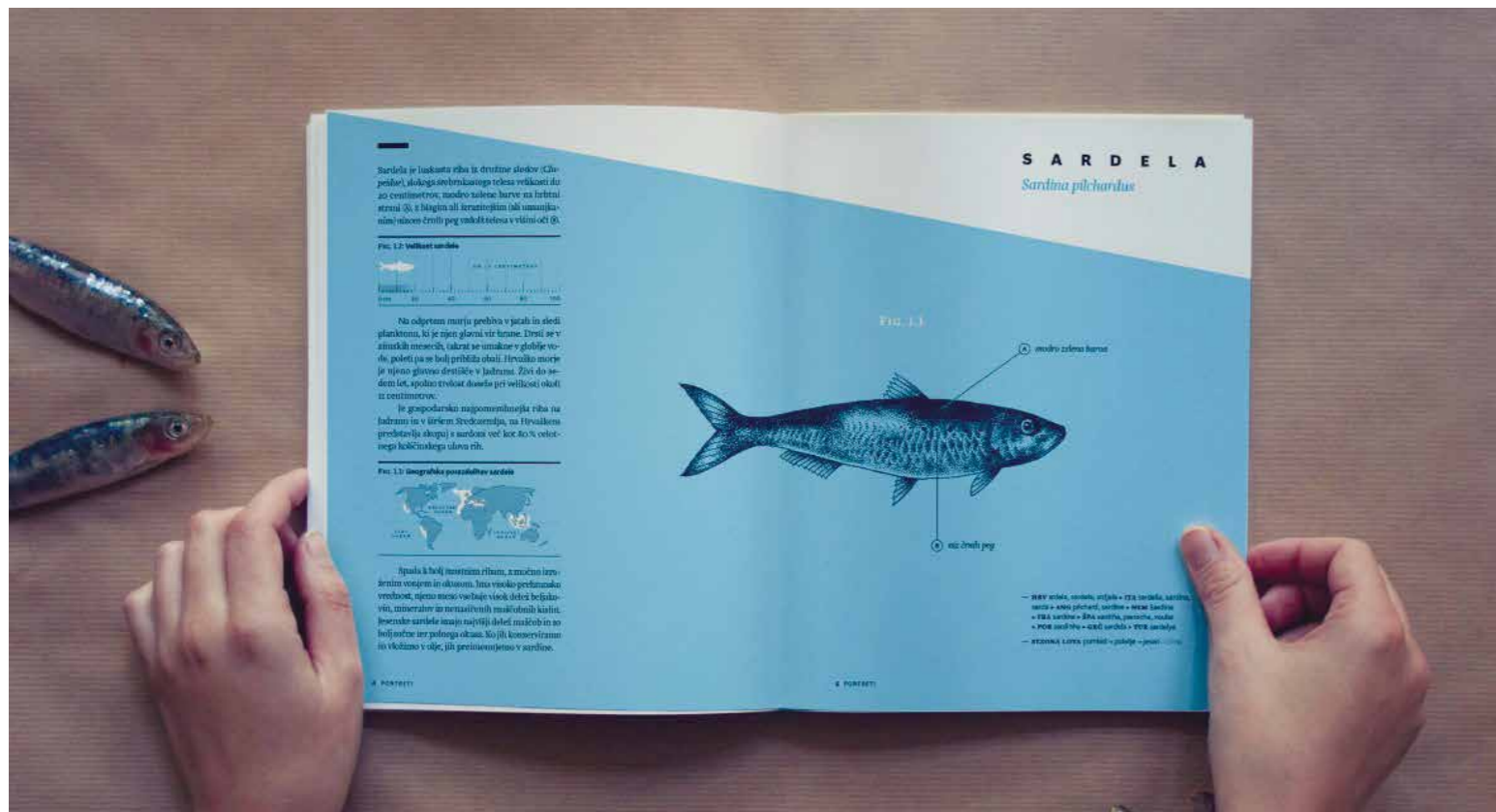

V Ljubljani, pred parlamentom, na Vseslovensko srečanje v Državni zbor

V zboru Encijan poje že od vsega začetka

Vprašuje: Vesna V. Zmaić

V začetku decembra smo v galeriji SKD Istra gostili pisatelja in publicista Klemna Koširja. Košir je v sklopu prireditve »Sajam u Puli«, kjer je nastopil v regionalnem programu Ljubljana bere, predstavil svojo knjigo Plava, kjer piše o plavih ribah Jadrana, številčnosti, ribolovnih območjih po svetu in načinu priprave te vrste rib v kulinariki.

Pred predavanjem je v kuhinji društva vodil kulinarčno delavnico, kjer so se nekatere članice naučile kako pripraviti in zamesti kruh ter izdelati nekaj namazov za povrh! Košir je namreč izdal še knjigo o kruhu Kruh moj vsakdanji in knjigo o namazih Namazi za na mizo. Predstavitelj knjige Plava, ki je njegova najnovejša, je bila izredno dobro obiskana, poslušalcem pa se je iz Ljubljane pridružila tudi oblikovalka knjige, Anja Delbello, ki je za oblikovalno rešitev knjige Plava prejela nagrado za najlepšo knjigo 2015! Za Mavrico sem mu zastavila nekaj vprašanj.

Z

animajo me zgodbe ljudi, ki delajo z rokami in zemljo

Klemen, zakaj si se lotil pisanja knjig?

Kot otrok sem zelo rad risal in bral. Ko sem konec osnovne šole nehal risati, je prišlo na vrsto pisanje. Srednja šola pač spodbuja pisno izražanje in risanje običajno tedaj, če ne že prej utoneta v pozabo. Sicer se ne morem pohvaliti z izjemnim literarnim opusom, veselila me je sinteza šolskega domačega branja v stilu spisa, za skupino, ki smo jo ustanovili s prijatelji, sem pisal pesmi, vsake toliko sem napisal še kaj počez, nič posebnega. Res pa je, da sem se vsakič lotil pisanja premišljeno, tudi če je šlo za najbolj formalno šolsko nalogo. Prehod v aktivnejše pisanje se je zgodil s povabilom Daria Corteseja, naj se pridružim ekipi novinarjev priloge Dela Odprta kuhinja. Takrat sem veliko kolesaril po Sloveniji in si delal etnološko kulinarčne zapiske. Za knjigo, ki ni nikoli izšla (smeh). Pred tem sem tudi pustil redno službo v gospodarstvu, z namenom, da bom kahal in pisal knjige. No, redno pisanje za Delo mi je dalo določen ritem in strukturo, ki se je še danes držim. Zanimajo me zgodbe ljudi, ki delajo z rokami in zemljo. Napisal sem preko sto portretov, tematskih člankov, intervjuval sem

kopico zanimivih ljudi. Želel sem se pri pisanju sprostiti medijskih okovov, naprej me je vlekla želja po svobodnejšem izražanju in bolj kvalitetnem likovnem prostoru, ki naj moj tekst umesti pred oči bralca. Takrat se je zgodil ta impulz, napisal in izdal bom knjigo. Pisanje za medije sem povsem opustil, izbral sem samozaložbo kot prostor moje- ga delovanja.

Od kod veselje do kulinarike?

Tu je odgovor enostavnejši. Kot otrok sem se motal okoli babičnih nog v kuhinji. Nekaj časa smo živeli skupaj z babico in očitno je bilo teh nekaj let usodnih. To je bilo v drugem razredu, po šoli sem prišel domov, vzel v roke časopis, babica pa mi je pripravila malico. Ješč sem bil (smeh), vrvež v kuhinji pa me je tudi skupaj z oblikovalcem, materiale, iz katerih bo knjiga fizično narejena. Na koncu seveda prekršim vsa klasična založniška pravila in vložim več časa in denarja v knjigo, a kot pravijo reklame, »za vas, dragi bralci«!

Kaj si pravzaprav po izobrazbi? Če sem prav razumela novinar?

Po izobrazbi sem univerzitetni diplomirani ekonomist (smeh), smer tržne komunikacije. V prvi službi sem bil vodja tržnih komunikacij, pisal sem govore direktorju, ustvar-

jal scenarije za radijske in časopi- sne oglase, ki sem jih tudi lično grafično oblikoval.

Tvoja izobrazba ti je kar prav prišla na poti samozaložništva, saj se opazi na tvojih izdelkih, ki so poleg zanimivega podajanja zgodbe tudi vizualno vrhunsko opremljeni. Samozaložniška in »samoprodajna« samostojna pot ni prav lahka. Kaj odtehta?

Odtehta avtonomija dela. Kot avtor si izberem temo, stil pisanja, zasnovno knjige, kot založnik si izberem sodelavce, ki po moji založniški žilici najbolj odgovarjajo dani tematiki. Avtonomno izbiram, sedaj skupaj z oblikovalcem, materiale, iz katerih bo knjiga fizično narejena. Na koncu seveda prekršim vsa klasična založniška pravila in vložim več časa in denarja v knjigo, a kot pravijo reklame, »za vas, dragi bralci«!

Koliko časa potrebuješ za eno knjigo in kaj vse to zahteva?

Približno dve leti traja zbiranje materiala, od prvotne ideje do končne izvedbe. Govorim za kompleksnejšo temo, kot je na primer zgodba o kruhu ali jadranskih ribah. Sedaj pišem knjigo o joti, tukaj se bo

Kulinarična delavnica s Klemnom

zgodba zaključila v štirih, petih mesecih, odvisno, kako pridno bom »vandra« po terenu in nabiral etnološko antropološke informacije.

V tvoje knjige so vpete tudi ekološko in okoljsko ozaveščene zgodbe oz. nevsiljivo skušaj ljudem predati sporočilo o varovanju okolja. Od kod ta vzgib?

Saj pravim, zanima me človek, v resnici bolj kot hrana. Odnosi med ljudmi, odnos do sebe, do okolja, neka humanistična nota je v meni, ki na koncu dobi, žal, tudi recept zraven. Imam nek svoj notranji ustroj, vrednote, prepričanja, zelo sem občutljiv, v dobrem in slabem. Žena mi je včeraj na hitro naredila, kako se že temu reče, natalno karto, preko spletne aplikacije. Moje vrline so opazovanje, izražanje, senzibilnost.

Ali misliš, da obstaja še upanje za ta svet in ribe v njegovih morjih?

Klemen Košir z Anjo Delbello

Za naravo me niti ne skrbi. Mi smo v resnici ogrožena vrsta. V izumrtje bomo potegnili veliko živalskih in rastlinskih vrst, ampak lahko bi padel tudi komet na zemljo ali bi se ponovno prebudili vulkani in preoblikovali celoten ekosistem. Dvomim, da bomo zaščitili in pustili brez posredovanja živeti dele narave, kot Noetove barke genskega zaklada, če se grdo izrazim. Kaj pa vem, celotna logika ekologije je zelo antropocentrično naravnana, gre bolj za kupovanje časa in glajenje našega ega. V resnici bi se morali odpovedati marsičemu, pa se ne. Teoretiziranje nas ne bo pripeljalo do sprememb.

Recepti za peko kruha zahtevajo precej časa, ali sodoben način življenja dopušča dovolj časa za peko tovrstnega kruha?

Ah, ti dolgo-časni recepti ne zahtevajo nič več naše pozornosti, kot navaden, ki ga zamesimo in spečemo v dveh, treh urah. Le porazdeliti moramo aktivnosti,

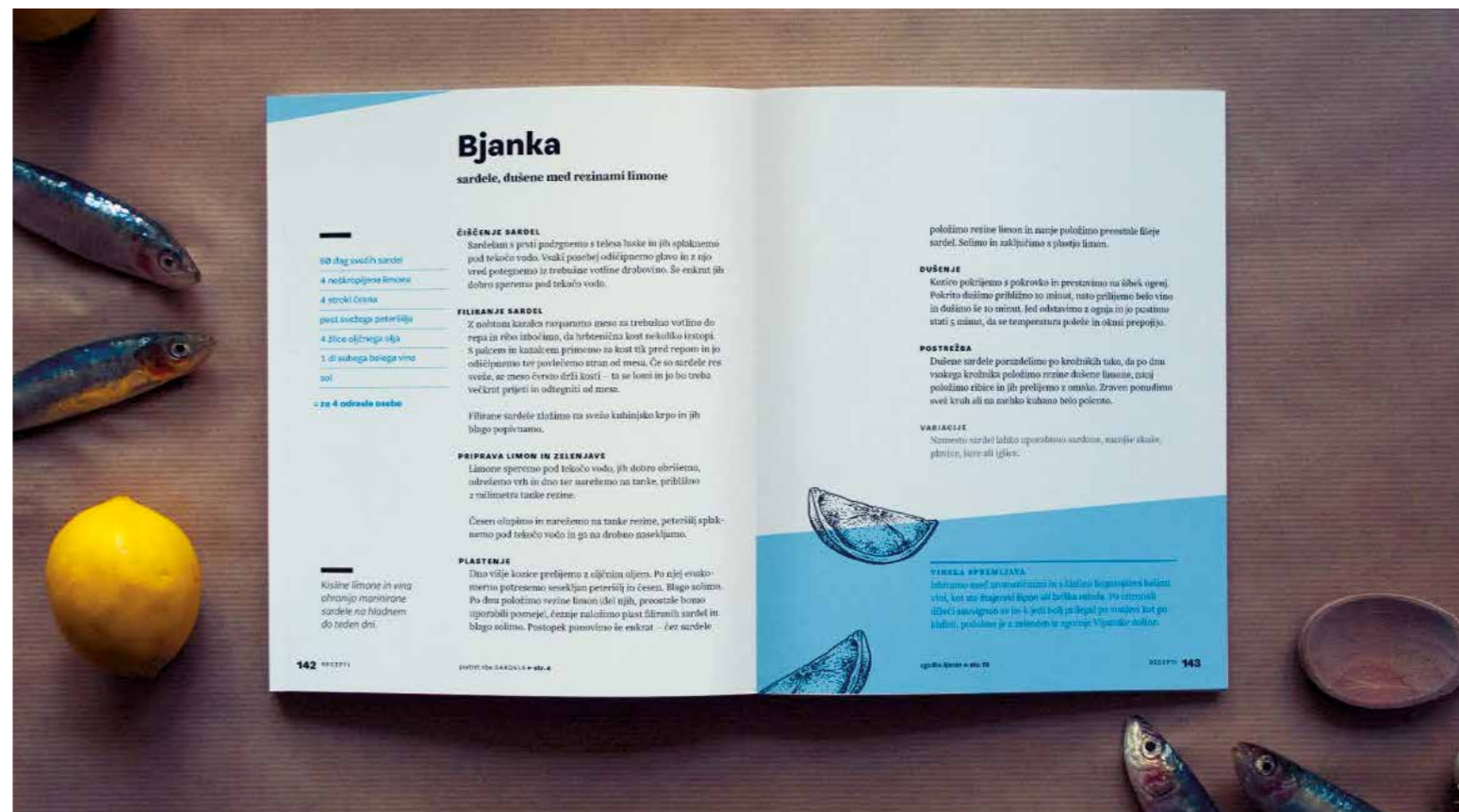
kar je zgolj enostavna logistično organizacijska vaja, nič drugega. Ko nam to pride v kri, skupaj z improviziranjem, dela noč za nas. Ko spimo, se kvasovke in bakterije razmnožujejo, predelujejo snovi, tvori se gluten, mi pa lepo sanjamo in naslednji dan testo na hitrico premečemo, ga dokončamo in ponovno pustimo zoreti, potem pa hop z njim v pečico, kjer ponovno nekdo drug dela namesto nas. Nič groznega, skratka (smeh).

No, ko sem sama pekla po tvojem receptu sem porabila precej časa za razmišljanje o času prvega, drugega in tretjega vzhajanja in o času med vzhajanjem (smeh).

Kar brez panike. Kot pri vsaki stvari v življenju s ponavljanjem utrdimo izkušnjo in občutek. Po četrtem, petem mesenju in zorenju testa bomo te korake že intuitivno znali, recept bomo seveda kršili, saj časovnih predlogov ne bomo upoštevali, kar je tudi prav. Vodijo naj nas procesi, ne avtorjeva dogma.

Kaj pa brezglutenski kruh, se boš potrudil za tiste, ki imajo celiakijo, poiskati kakšen brezglutenski recept?

V knjigo sem vključil recept za brezglutenski in brezkvasni kruh iz čičerikine moke.

Imam tvojo knjigo in vem o katerem receptu govoriš. Ga bom poizkusila. No, na pogled se ne zdi kot kruh, bolj pogača.

Na enem koncu sveta je pogača vsakodnevni, »navaden« kruh, pri nas je to štruca ali hlebec z zračno sredico, vzhajan kruh. Ččina je pogača, tako je. Kaj ni sama beseda tako, khm, milozvočna? Premalokrat jo slišim pa tako lepo zašelesti.

Tvoja naslednja knjiga je o beli ribi, kako napreduje pisanje?

Zelo počasi (smeh)! Kar se ustvar-

janja tiče, me je zdajle povsem prevzela jota, vseč mi je krajši cikel ustvarjanja, za belo ribo je potrebno občutno več raziskovanja in preizkušanja. Dobro sem spravil pod streho angleški prevod knjige o plavi ribi in tudi slovenske različice imam še kar nekaj. Kot samozaložnik se prebijam skozi poslovno življenje, tako da se mi z izdajo naslednje knjige o ribi ne mudi prav nič. Ljudje kupujejo vedno manj knjig, moja domneva je, da se bodo razkoraki od ene do druge knjige podaljšali.

Si boš pa omislil elektronsko verzijo knjige! Te doživljajo razcvet.

Če ne bom imel za kruh in elektriko, bom sklenil zvezo s hudičem in objavil elektronske izdaje mojih knjig v vseh svetovnih jezikih. Obogatel bom in potem se bom cele dneve dolgočasil, obujal spomine na uporniške dni in se hudoval na uporniško hčerko. No, moja identiteta založnika je analogna. Tak pač sem, zaljubljen v vonj papirja, taktlnost knjige, lepote tiska, dotika.

Izredno smo ti hvaležni za vodenje delavnice v našem društvu, kjer smo se nekateri naučili zamesiti kruh in narediti namaz. Kaj pa drugače, kako si doživel Pulj v okviru sejma in društva?

Vesel sem, da se znotraj vašega društva toliko dogaja. Druženje je postala redka ptica, pa tako pomembno je. Prijetno sem se počutil v vaši družbi, delavnica je bila ena sama meditacija in klepetanje, vmes smo pa še kruh spekli in pripravili pravo zakusko!

Sejem mi je odprl oči, da ima Pulj drugačno energijo od Ljubljane. Po svoje gre za večjo sproščenost, kar se vidi tudi skozi življenje sejma, ki je po svoje bolj festival z druženjem kot osnovnim okvirjem delovanja. Malo sem se lovil med književniki, to moram priznati, gre za egocentrično okolje, vsi, ki pišemo, smo zelo pomembne osebe, kajne? Spoznal pa sem ravno prav sproščenih in odprtih ljudi, da sem se v tej tuji sredini počutil udobneje.

Ja, Pula ima zagotovo drugačno energijo kot Ljubljana. Kaj lahko našim bralcem priporočiš za popraznični jedilnik?

Zaljubljen sem v puljsko tržnico in ribarnico. Kupil bi domačo čičeriko in ješprenjček in skuhal eno dobro mineštrico. Zraven bi pripravil domač radič z jajčkom in dobrim oljčnim oljem. Malo bi »pošnofal« med stojnicami ribarnice in kupil kakšno divjo jadransko ribo. Frigane sardelice so odlična ideja, zima pa je tudi čas za ciplje, ki so vrhunska bela riba po res nizki ceni. Če bi na obisk prišla angleška kraljica, bi ji pripravil morski list v zeliščnem maslu (smeh)!

lasbeni adventni venec

Vesna V. Zmaić

Slovensko kulturno društvo je v sodelovanju z izjemnimi rokodelci in obrtniki izdelalo adventni venec s stiliziranimi svečami, ki stoji na fontani poleg Müllerja. Za zimzeleno okrasitev venca so poskrbele članice kreativne delavnice SKD Istra, to so Tea Jelčić, Marija Mordej Gnjidić, Branka Udovičić, Antonija Bubić, Vesna Jelinčić in Danica Avbelj. O pravilnem vezanju smrekovih vej jih je poučila lastnica cvetličarne Decor Verde, Gordana Brgić. Za električno napeljavo na vencu in fontani je poskrbel član društva, Bojan Bukovnik. Vse skupaj pa bi bilo težko izvedljivo brez Vinka Kneza, ki je bil od vsega začetka koordinator projekta in je v veliki meri poskrbel tudi za to, da smo s pomočjo donacije Mesta Pulj realizirali izdelavo železnega ogrodja venca, svečnikov in steklenih kupol. Del sredstev je prispevala tudi Istrska županija.

Prvo adventno nedeljo se je z glasbenim programom predstavilo naše društvo, in sicer z nastopom zbora Encijan. Prvo svečo, ki pomeni upanje,

Marljive roke članic društva so spletele venec iz smreke

Na pobudo Slovenskega kulturnega društva Istra, Pulj, in njegove predsednice Danice Avbelj, smo letos prvič v Pulju praznovali advent. Vsako nedeljo, od 27. 11. do 18. 12. 2016, so se ob 10. uri na Flanatički ulici v Pulju pri Müllerju odvijale glasbene prireditve, kjer so se z novoletnimi in božičnimi napeti predstavile nacionalne manjšine.

je prižgal župan Pulja, Boris Miletić, medtem ko je fra. Đuro Vuradin blagoslovil venec. Predsednica društva, Danica Avbelj, je pojasnila zbranim simboliko venca in razlog za njegovo postavitvev.

Adventni venec je del krščanske tradicije, beseda advent po latin-

Predsednica Skd Istra Danica Avbelj je pojasnila pomen adventa

povezovanje. Decembra smo nekako bolj usmerjeni k pričakovanju novega leta, novega začetka, ko upamo, da bo bolje ali vsaj drugače in da se nam bodo uresničili naši načrti. V bistvu pa je adventni čas tudi čas, ko naj bi več časa prežive- li v krogu družine in prijateljev in posvetili čas nekemu, ki ga imamo radi. Čas je namreč tisti, ki nam ga v tej družbi vedno primanjkuje, in je poleg telefonov, računalnikov, luksuznih avtomobilov in dragih potovanj vse bolj cenjeno darilo.

Tako so se okoli adventnega venca štiri nedelje zapored zbrali pripadniki manjšin: slovenska manjšina z zborom Encijan, italijanska z zborom Minicantanti, giovanile Ca-

sko pomeni prihod in označuje obdobje pričakovanja Kristusovega rojstva. Venec predstavlja dva temeljna simbola, krog in sveče. Krog kot neskončnost ali večnost življenja in sveče kot svetloba prihodnosti.

Prva adventna sveča simbolizira pričakovanje ali upanje. Druga sveča simbolizira mir. Tretja sveča simbolizira veselje, zato je ponekod roza barve. Tu se pozornost od upanja obrne na bolj veselo vzdušje pričakovanja. Četrta sveča predstavlja ljubezen. Pa vendar krščanski izvor še zdaleč ni edini vzrok, za postavitve venca. Kot je dejala Danica Avbelj, gre za medsebojno

Prvo adventno nedeljo je nastopil naš zbor Encijan

rillon, CSMC Luigi Dallapiccola in Lino Marianiter, albanska z Vokalno skupino katoličke misije u Hrvatskoj, ki so meščanom Pulja namenili svoj čas in jim zapeli svojo pesem. Zadnjo adventno nedeljo pa so se zbrali vsi in zapeli skupaj s puljskim zborom Matko Brajša Rašan. Nastop je bil veličasten, udeležil se ga je tudi župan Pulja, Boris Miletić. Vse priprave na realizacijo projekta so spremljali tudi medijski nastopi na radiu in televiziji. Odziv je bil izredno pozitiven in prav vsi so izrazili upanje, da postavitve adventnega venca postane tradicija.

Na našo prošnjo so nam nekatere od nastopajočih namenili nekaj besed o projektu in predlogih za v bodoče:

Župan Boris Miletić je meščanom in nastopajočim voščil lepe praznike in prižgal četrto svečo. Zbori so skupaj zapeli božično pesem Tiha noč, vsak v svojem jeziku.

Ira Gužvan-Orlić, predsednica KUD-a »Matko Brajša Rašan«

U ime KUD-a "Matko Brajša Rašan" još jednom Vam zahvaljujemo što ste nas uključili u priču adventskog vijenca 2016. g. Ideja nam se jako dopala i hvale vrijedan je bio i prekrasan vijenac koji je krasio fontanu.

Mislimo da bi se svakako trebalo nastaviti sa započetom tradicijom i veselimo se adventskom vijencu 2017. g. Koncept pjevanja ansambla nacionalnih manjina svake nedjelje, i posljednje nedjelje s nama kao najstarijeg zbora, mislimo da je u redu, ali bismo možda trebali te zadnje nedjelje (nakon našeg nastupa) svi zajedno otpjevati više pjesama, svi zbrovi zajedno, kao veliko finale, a ne izmjenjivati se još jednom svi jer se malo izgubilo na efektu.

To mogu biti neke lagane pjesme kao Dona nobis pacem, Ljubav Božja zasjala, Tiha noć, kao i ove godine, pa se mogu izmjenjivati i dirigenti.

Neka svaku zajedničku pjesmu dirigira drugi dirigent. Nadam se da su Vam se svidjele naše sugestije.

Patrik Andreja, voditelj Vokalne skupine albanske katoličke misije

Izuzetno sam ponosan na događaj koji je uspješno napravljen, a svakako prvo želim pohvaliti i zahvaliti se inicijatorima ovog projekta Slovenskom kulturnom društvom i njihovim članovima. Zahvalio bih se i Gradu Puli i njihovim čelnicima koji su događaj podržali i pokazali da su im nacionalne manjine važan faktor i bogatstvo našega grada.

Pokazalo se da je moguće ostvariti zajedničkim snagama ovaj hvalevrijedan projekt, a ono što mislim da je najvažnije jest da smo se međusobno radosno družili.

Nadam se da je ovo samo početak zajedničke suradnje i da su ovakvi projekti poticaj za nastavak.

Vesna V. Zmaić

Z

nam,
zmorem

Društvo za Tretje življenjsko obdobje iz Izole nas je že nekaj časa nagovarjalo, naj organiziramo fotografsko razstavo njihovih članov. No, izkazalo se je, da je bila v terminu, ko smo jim odstopili prostor, njihova razstava že na drugi lokaciji in tako je s svojo razstavo v goste prišel njihov član, Saša Markandel.

Konec novembra je galerija društva gostila njegovo fotografsko razstavo Znam, zmorem. Razstava je nastajala dve leti v zavodu Sonček v Izoli.

Gre za fotografije posameznikov, gojencev zavoda, ki so se kljub omejenim gibalnim ali intelektual-

nim sposobnostim naučili izdelovati stvari in predmete ter postali odlični v tem. Ljudje, ki so stigmatizirani zaradi svojih fizičnih hib in intelektualne omejenosti, so dobili svoj prostor na slikah in stenah galerij. In prav je tako. Vse preveč so ti ljudje po nepotrebem in predvsem zaradi ljudske nečimrnosti,

nepoznavanja in strahu, odrinjeni na rob družbe.

Tudi oni čustvujejo, se veselijo, so ponosni in žalostni. So ljudje. Fotografije Saša Merkandela so nam jih približale in pokazale, da so tudi lepi, še posebej, če jih pogledamo s srcem.

d

dedek Mraz
in Rovka Črkolovka

Vesna V. Zmaić

V sredo, 14. 12. 2016, nas je v društvu obiskal dobri mož Dedek Mraz. Učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika so staršem in vrstnikom pripravili igrico o malem čarovniku in snežinkah ter tako pokazali, da so bili pri pouku res pridni, saj so se poleg napredovanja v znanju jezika naučili tudi nastopati.

Marljive kolegice iz knjižnice Srečka Vilharja v Kopru so otrokom pripravile predstavo o pisani vrani in soncu, medtem ko je bila za najmlajše največje presenečenje Rovka Črkolovka. Mala miška, ki je z leti in bralno vnemo narasla prek okvirjev vrat, je tako komaj stopila v galerijo

k otrokom! Z otroki je zaplesala, jim podarila zloženko in sporočila, naj le berejo, da bodo čim prej zrasli kot ona!

Ob koncu večera je prišel tudi Dedek Mraz, ki je vprašal otroke, ali so bili kaj pridni, ali se učijo in poslu-

šajo starše?! Seveda so mu otroci pritrdili in tako dobili zaslužene sladke pakete.

Vsi otroci so prejeli tudi knjižice v slovenskem jeziku, ki jih je, tako kot v preteklem letu, donirala Bralna značka Slovenije.

Miriam Pran

O

ljka v Beli Krajini

Za letošnjo jesensko ekskurzijo v matično domovino smo izbrali Belo Krajino, saj nekateri od nas sploh še nismo bili v tej pokrajini. Ogled dežele belih brez smo začeli v Vinici, kjer smo obiskali rojstno hišo Otona Župančiča. Tam smo poslušali njegovo poezijo in se s spomini vrnili nazaj v otroštvo.

Spoznavanje tradicije in običajev pokrajine smo nadaljevali na Šokčevem dvoru v Žuničih. Sprehodili smo se tudi po čebelarški učni poti. V šoli Bistra buča smo bili za pridno učenje nagrajeni z ocenami in s spričevalom. Seveda niso vsi zaslužili odlične ocene, smo se pa vsi pristrčno nasmejali. Metlika, Črnomelj, Semič so mesta, ki pričajo o belokranjski zgodovini in tradiciji, a nič manj zanimiva ni naravna dediščina. Ob reki Kolpi so različne učne poti, kjer lahko spoznavamo mlinarske, čebelarške in druge tradicije. V krajinskem parku Lahinja smo ogledali mlin in žago. Izvir reke Krupe je življenjski prostor človeške ribice.

Bela Krajina je že od nekdanj stičišče različnih narodov in kultur, kjer v sožitju živi in ustvarja pet etničnih skupin. Domov smo se vrnili z željo, da bi še kdaj uživali mir pod sanjavimi belimi brezami.

Lidija Košir

C

oca cola praznici

Nisam jugonostalgičarka i nemam nikakve veze s komunistima i nekim čudnim željama vraćanja u prošlost i mračno doba jednoumlja. Zaista, oduvijek sam slavila Božić i radila jaslice i kad sam bila u manjini. Ali danas, kad već nakon što odem zapaliti svijeću mom ljubljennom ocu, 1. studenog ugledam Djede Božićnjake kako mi se smiješe s Coca Colom u ruci, jednostavno ne mogu, a da se ne upitam što se to događa.

Deklarirani smo katolici, ali ja sve više dajem na to da velika većina nacije nema pojma što je Advent. Ja se uporno ne dam pa krenem u neku teološku raspravu tipa nije Isus rođen 25. prosinca jer, mislim, jasno je da to svaki katolik zna, kad vidi čuda, proglašavaju me heretikom, čudnom vjernicom itd.

Ni katolici nisu više što su nekad bili.

I tako prođe Advent (koji zaista ima duboku poruku – ali o tome u nekom teološkom članku koji mi urednica još nije naručila) i dođe Božić.

Veliki obiteljski blagdan.

Pokloni.

Ručak.

Kava.

Svađa.

»Jer nima ništa napetije od velikih obiteljskih ručkova.«

Jer nema ništa napetije od velikih obiteljskih ručkova. Uvijek netko nekoga razočara, iznevira ili jednostavno gleda krivo.

Da se stvari dovedu u neku normalu, ode se na misu, a tamo, odlučio pop naučiti sve one koji dođu samo na Božić jer misle da je to najveći kršćanski blagdan, uvjerava nas kako Božić i nije tako bitan – bitniji je Uskrs. Sjedim i molim Boga (u kojeg vjerujem) da sve to što prije završi. I hvata me lagana nostalgija za vremenima kada smo u tišini slavili Božić u kući, otišli na misu, pomolili se, zaustavili i zahvalili za sve što imamo.

Nisam se oporavila još od panetonea (koji je zaista dobar, ali meni i dalje fale mađarice i krempite), a već počinju pripreme za Novu.

Veselo i zdravo! Bit će bolje. Pokušavam svoj razum „obrezati“ jer kako će nam biti bolje, upalite, ljudi, TV ili internet, ni lokalno ni globalno ne piše nam se dobro.

Ali nema veze, idemo dalje – nada zadnja umire.

Sama sa sobom dogovorim se da se moram prepustiti onim poluidiotkim američkim filmovima koji nas uvode u to neko čudno prazničko raspoloženje, kupim Coca Colu, zaboravim minus na računu, okitim kuću, nabacim osmijeh i svima koje sretnem zaželim zdravlja i sreće. Jer na kraju krajeva nema tu ništa loše.

Na kraju, ne mogu da se ne dotaknem teme kako je naše ministarstvo odlučilo da naša djeca ipak imaju praznike do 16. 1.

Razlog – skijanje.

Shvatih tada da zaista nisam realna, jer bit će da velika većina odlazi na skijanje u Sloveniju, Italiju, Austriju, valjda samo ja ne mogu odvesti svoje klince (sjetite se minusa na mom računu). Ili možda idu naši profesori ako bilo da bilo, dali su nam puno vremena za razvijanje obiteljske idile, jer eto, neki skijaju.

Praznici su praznici, nadam se da ste se odmorili, zabavili, a sad u nove pobijede – sretna vam Nova!

P

rednovoletno srečanje članic SKD Ajda Umag

Danica Bojković

Letos smo za naše članice organizirali posebno novoletno srečanje, in sicer v petek, 16. 12. 2016, ob 18. uri v Pučkom otvorenom učilištu »Ante Babić« v Umagu.

Ajdovke in Ajdovci so kar napolnili učilnico v 1. nadstropju, kjer smo organizirali predavanje gospe Irene Franič, ing. živilstva, z naslovom »S pravilno prehrano do zdravja in dobrega počutja«. Za začetek je pevski zbor Ajda zapel tri slovenske ljudske pesmi, potem pa je prisotne pozdravila predsednica, Danica Bojković, in povedala, da smo se letos odločili za koristno predavanje namesto stereotipnih koledarjev.

Zaradi spleta življenjskih okoliščin je predavateljico pot pripeljala do študija in intenzivnega raziskovanja prehrane, s čimer se poleg svojega osnovnega poslanstva intenzivno ukvarja že skoraj dvajset let. Izvaja predavanja in delavnice na temo zdrave prehrane in zdravega življenjskega sloga, kar je ključnega pomena pri ohranjanju zdrave telesne teže, dobrega imunskega sistema, energije in storilnosti ter ohranjanja zdravja v pozno starost. Zelo učinkovito ima izdelan lastni program delavnice »S prehrano do zdravja in dobrega počutja«, ki je namenjen vsem, ki se odločajo za

spremembe svojih prehranskih navad in ohranjanje zdravje. V sklopu programa se naučimo prepoznovati živila in njihovo sestavo, pripravo živil, da od njih dobimo največ, ter kombinirati živila za največji izkoristek hranil. Da podkrepi svoje delo tudi med širšo množico, je tudi ena od avtorjev na spletnem portalu OblizniPrste.si. Recepti so dostopni na <http://oblizni.prste.si/author/irena-2/>, kjer na koncu vsakega recepta najdemo tudi prehranske komentarje ter napotke, kar omogoča, da kuhamo zdravo in se tudi učimo o zdravih obrokih.

Naše predavanje je bilo namenjeno osebam, starejšim od 50 let, da se ekono-mično izobrazijo in orientirajo k lokalno pridelani hrani, posebno pa k uporabi "žive hrane" npr. dodatek olivnega olja na koncu priprave hrane, drugače izgubi veliko svojstev, dodatek čebule in česna v surovi obliki in čim več lokalnega surovega sadja in zelenjave. Zelo smo bili presenečeni, ko smo slišali, da tudi tako zelo priporočljiva stevija ni preveč zdrava zaradi svoje sestavine, ki ni samo rastlinskega porekla, ampak vsebuje tudi neželene umetne snovi.

Člani SKD Ajda so zelo pozorno poslušali enourno predavanje, izvedeli marsikaj koristnega in uporabnega pri pripravi prazničnih jedi in se, po končanem predavanju, še dolgo časa družili ob dobrih sladica. Nekatere so bile zdrave, druge pa klasično pripravljene s strani naših pridnih Ajdovk. Leto smo zaključili ne samo sladko, temveč tudi ob harmoniki našega člana Antona Resnika, ki je zelo lepo zaigral stare slovenske ljudske pesmi, dodal je nekaj hrvaških in italijanskih pesmi, mi smo se pridružili s petjem in se tako z najboljšimi željami za srečno in uspeha polno novo leto s pesmijo poslovili od starega leta.

Irena Franić

O bisk ministra Žmavca

Vesna V. Zmaić

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu, Gorazd Žmavc, se je 30. novembra v organizaciji SKD Istra in v spremstvu sekretarjev Rudija Merljaka in Mateje Župan ter predsednikov treh slovenskih društev v Istri, Danice Avbelj (Istra, Pulj), Miriam Pran (Oljka, Poreč) in Borisa Grželja (Lipa, Buzet) ter predsednika županijskega manjšinskega sveta Marjana Breclja, sestal z županom Istrske županije, Valterjem Flegom.

Na srečanju, ki je potekalo v zelo prijateljskem vzdušju, so izpostavili odprta vprašanja Slovencev in slovenskih organizacij v Istri ter izmenjali mnenja o odnosih med Slovenijo in Istro. Tako minister kot tudi župan sta se strinjala, da se s pozitivno in prijateljsko naravnostjo do problemov lahko reši marsikatero vprašanje. Tako sta obe strani izpostavili odlično gospodarsko sodelovanje med Istro in Slovenijo in vključenost v številne evropske in kulturne projekte. Predstavniki društev so se strinjali, da je

sodelovanje na ravni Istre dobro, da pa bi si vsi želeli več posluha pri ponudbi in financiranju prostorov za javne nastope in programe društev. Predsednica SKD Oljka, Poreč, je tudi opozorila, da je društvo že leta brez ustreznih prostorov.

Po sestanku si je minister ogledal adventni venec v središču mesta ter razstavo ilustracij Hane Stupica in Alenke Sottler v Galeriji Cvajner. Kustosinja in lastnica galerije, Gorka Ostojić Cvajner, je ministru in zbranim predstavila dela in ministru z delegacijo prepustila direktorici Sejma knjige v Pulju, ki je goste popeljala v Dom hrvatskih branitelja ter predstavila dolgotletni sejem, v katerem je kot regionalna partnerica sodelovala tudi Slovenija.

Vesna V. Zmaić

S

lovenski
večer

Društvo je za člane in ministra pripravilo pester program, v katerem je pod vodstvom gledališkega igralca **Šandorja Slackega** nastopila dramska sekcija s skečem, kako je kranjska klobasa dobila ime. Skeč je vse prisotne nasmejal.

Avtorsko pesem Moj Kras, ki je izšla v zbirki Kraški zvončki, je recitirala **Damijana Pezdirc**. Minister je izredno užival ob nastopih našega zbora Encijan, ki je prav zanj zapel pesem Ružo crvena, kar je bilo ministru še posebej v čast.

Veselje in zadovoljstvo ter spoštovanje do pevcev je izkazal tako, da je stopil mednje in se z veseljem fotografiral.

Štefanija Sliško je recitirala avtorsko pesem Nova godina, kjer je govorila o dobrih željah za novo leto. Encijan pa je za zaključek odlično zapel Mozartov Vinski kanon.

Po kulturnem programu je predsednica člane in ministra povabila k jedači in pijači, ki so jo pripravile članice delavnice **Kulinarika in zdravo življenje**. Te so se v preteklem letu izkazale ob številnih dogodkih v društvu, za kar smo jim še posebej hvaležni!

Slovenskega večera sta se udeležila tudi prva predsednica **Alojzija Slivar** s soprogom in soustanoviteljem društva **Edijem Slivarjem**. Oba sta se poleg ostalih predsednikov društev, ki so se udeležili sestanka pri županu, pridružila ministrovemu omizju, med njimi tudi predsednik Slovenskega društva Snežnik iz Lovrana, **Vasja Simonič**.

Predsednica društva, Danica Avbelj, je ministru in članstvu podarila olivno olje, ki ga je pridelala sama, novo številko časopisa Mavrica in koledar društva za leto 2017. Slednje so prejeli tudi vsi prisotni člani društva, ostali pa so ponje prišli naknadno.

Za glasbo so poskrbeli rojaki iz Buzeta, predsednik društva, **Boris Grželj**, s prijateljem muzikantom Ginom Bartolićem. Bilo je res veselo, obilno druženje po slovensko.

Zvečer se je minister udeležil Slovenskega večera, ki se je odvijal v Galeriji SKD Istra, Pulj. Prisotne sta pozdravila predsednica in minister, ki nas je seznanil o uspešnem sestanku z županom, ter pohvalil delo društva.

Spominska fotografija ministra z Encijanom

Sandro, Srečko in Paola

Skeč dramske skupine z naslovom: »Kako je kranjska klobasa dobila ime«

Marija, Branka in Antonija

Vesela družba zborovskih prijateljev Ivanka, Dino in Lili

Duša zbora Encijan Viviana z Milico in Magdo, ki drži koledar društva za 2017.;

b

blagdanski koncert zboru Encijan

Vanesa Begić, 23.12.2016 Glas Istre

Zbor Encijan Slovenskog kulturnog društva Istra predstavio se cjelovečernjim koncertom u prepunom muzejsko-galerijskom prostoru Svetih srca.

Odmah na početku stvorena je blagdanska atmosfera, kada su pjevači došli do pozornice s upaljenim svijećama, uvevši tako publiku u blagdansko raspoloženje. Započelo je nastupom Petera Napreta (citra) koji je izveo splet božićnih pjesama, potom je izvedena kompozicija "Stille nacht", nekoliko narodnih slovenskih pjesama, te one tipične blagdanske, ali i svjetski poznate melodije.

Uz vrlo dobro pripremljen zbor pod vodstvom Paole Stermotić i vokalne skupine Ad hoc, koja djeluje u sastavu toga društva, kao vokalni solisti nastupili su Marinella Malić i Branko Velimirović, te Adi Koletnik (trombon), Peter Napret (citra), Srećko Savretić (violina), Alen Belullo (gitara i mandolina), Sandro Vešligaj (klavir), a voditelji programi su bili Jasmina Ilić i Branko Velimirović.

Marinella Malić je posebno oduševila publiku tijekom izvedbe pjesme

"I will always love you", pokazavši svu raskoš svoga glasa.

Dojmljive su bile i zbarske izvedbe, a repertoar je bilo zbilja vrlo raznolik i raznovrstan, od "Amazing Grace", "Ave Marie", "Alleluia", "Canone del vino", "Jingle bellsa", "Glorie", "Belle ladje" i drugih.

Dakako, treba pohvaliti i instrumentalne soliste koji su bili vrlo uigrani i usklađeni, ali i odabir samoga repertoara, koji je imao u svome sastavu blagdanske, narodne i poznate autorske pjesme i obrade, što se iznimno dopalo nazočnoj publici.

Rože za dirigentku Paolo Stermotić

d

delavnica
za otroke

Vesna V. Zmaić

V preteklem letu smo začeli z delavnicami, namenjenimi otrokom, kot začetek ali pomoč pri učenju slovenskega jezika. Zamišljene so kot redna tedenska enourna dejavnost, ki pod vodstvom Tine Širec Đodan poteka ob sobotah od 10. do 11. ure v prostorih SKD Istra, v Slovenskem domu na Držičevi 2 v Pulju.

Program je razdeljen glede na starost otrok. Poudarek je na pravljičah, risanju, igranju, naučili pa se bodo tudi igrice in nam jo predstavili.

Če želite vipisati otroka ali vnuka v delavnico, vabljeni, da pokličete v tajništvo društva.

Na snegu

Nahajam se v planinah, v zahodni Avstriji, v prekrasnem zasneženem okolju. V misli mi prihajajo spomini iz mojega otroštva v rodnem kraju na tržaškem Krasu. Tam smo imeli zelo redko priložnost, morda vsakih nekaj let, videti sneg in še takrat se je obdržal v najboljšem primeru le kakšno uro. Še sedaj mi zveni v ušesih vabilo moje babice, none, kot sem ji rekla, nekega zimskega jutra:

»Klaudija, vstani, boš videla, zunaj je sneg!«

»Kaaaj, sneg?!«

Hitro sem skočila iz postelje in skozi okno zagledala prekrasno belino, s katero se je odel hribček, ki sem ga lahko zajela s pogledom. Zunaj so se slišali veseli otroški glasovi in pomislila sem, da se otroci verjetno že kepajo.

»Kam letiš brez zajtrka?« sem zaslišala za sabo, ko sem v naglici oblečena stekla na plano.

Eh, lepi časi! No, tudi ta tukajšnji sneg me navdaja z nekakšno posebno radostjo. Ko stopam po njem, se mi škripaje oglaša, kot bi me hotel opozoriti nase. Prekrasen sončen dan je in še kot pravo čudo naletavajo redke snežinke, ki se iskrijo v sončni svetlobi in mehko padajo na tla. Snežilo je tudi ponoči, saj so včerajšnji sledovi človeških stopinj prekriti in so videti, kot bi nekdo čeznje pogrnil snežno beli žamet, ki je mehko zaoblil ostre oblike. Vse je posuto z nešteto iskrivimi kristali, kot bi nekdo v snegu posejal drobne diamante.

Stopam po stezi skozi gozd vitkih jelk. Vse okoli mene je tiho, kot bi narava počivala. Ozrem se v brezno tik ob stezi in s pogledom zajamem tla, od koder se jelke dvigajo kvišku. Vitke in visoke silijo z vrhom prav tja do neba. Ko me pot pripelje na plano, se pogled ustavi na horizontu, zarisanem z obrisi gora Dolomitov, ki se po obliki razlikujejo gora v Alpah.

Vračam se po isti poti, ne upam si raziskovati okolice tam daleč, da ne bi kam zašla. Pridem do sedežnic, ki peljejo smučarje, majhne in velike, na začetek ene od steza. Glej no, to pa je smučarska šola! Otročički, ki so komaj shodili, oblečeni v rumene brezrokavnike, kot račke počasi na svojih smučkah sledijo učitelju. Na drugi strani pa skupina malo večjih otrok, mogoče sedemletnikov, izkušeno odsmuča mimo mene po dokaj veliki strmini navzdol. Skratka vse polno obrazov, ki žarijo od veselja in hladnega vetrca, ki jim brije okoli ušes. Malce jim zavidam, saj sama nisem imela priložnosti, da bi se naučila smučati.

»Kaj ko bi se tudi babica priključila vaši šoli?« pravim moji vnučki.

»Ma, nona, to bi bilo zeeelo smešno,« mi smeje odgovori.

Ja, tukaj imajo ljudje cele mesece zimskih radosti. No, dobro, mi pa imamo morje, pa smo kvit!

Na kraju godine

Evo, prošla je godina, i skoro će doći nova.

Jeli su vam se ispunile želje iz snova?

Pa iako nije bilo tako, znajte niste sami, mnogima nije bilo lako. Znete za čime ja žudim, ujutro kad se probudim? Da me zdravlje služi, i da me u tom danu, ništa ne rastuži.

Nemojte se opterećivati, sa nečim nemogućim.

U srcu imajte mir, i budite vedrog duha, a za potrebitom otvorenog sluha.

Štefanija F. Sliško

Klaudija Velimirović

Vesna V. Zmaić

n

Novosti in spremembe pri financiranju društev

Svet za nacionalne manjšine Republike Hrvaške je predstavnike nacionalnih manjšin povabil na seminar o spremembah glede pogojev financiranja društev in prijav na razpis. Seminarja, ki je potekal konec novembra lani, smo se udeležili z ostalimi člani Koordinacije slovenskih društev Istre.

Predsednik Sveta, Aleksandar Tolnauer, nas je seznanil, da bo Svet za potrebe razpisa 2017 sestavil posebno komisijo, ki bo pregledala in ovrednotila programe na podlagi točkovne liste.

Ocenjevanje bo strogo, prednost bodo imeli dobri projekti, ki imajo povezovalno vsebino. Za boljši

Predsednik Sveta za nacionalne manjšine RH, Aleksandar Tolnauer

Seminar je potekal v Novinarskom domu v Zagrebu

nadzor nad porabljenimi sredstvi mora v tem letu vsako društvo odpreti poseben račun za sredstva, ki jih prejme od Sveta. Cilj je transparentnost financiranja projektov in sledenje porabe denarja.

Predstavniki finančnega ministrstva so opozorili na pozornost in novosti v obdavčevanju avtorskih honorarjev in pogodb o delu, ki bodo letos bistveno višje. V vseh pogledih, ostaja dejstvo, da je prihodnost društev, ki ne bodo delala na najvišji ravni (kadrovski in računovodski), vprašljiva. Letos nas je doletela tudi novost, da se društva na projektni razpis prijavljajo preko interneta oz. spletne aplikacije.

Številni predstavniki društev so imeli na podane spremembe in novosti dodatna vprašanja in pripombe, zato se je razprava zavlekla precej dlje od načrtovanega. Po seminarju je sledilo kosilo, člani Koordinacije in predsednika slovenskega društva iz Reke ter Splita pa smo se na povabilo predsednika Zveze, Darka Šonca, napotili v Slovenski dom v Zagrebu. Ob pijači in pecivu smo se pogovorili o vsebini seminarja in morebitnih nejasnostih, projektih za leto 2017 in o lokacijah Vseslovenskega srečanja.

Vrnitev v Pulj je potekala v prijetnem vzdušju, ko smo se z ostalimi člani Koordinacije pogovarjali tudi o načrtih in programih društev.

jota

Vir: Najbolje ocenjen recept jote na portalu Kulinarika.net

sestavine:

- 0,5 kg kislega zelja
- 2–4 lovorovi listi
- 1 kranjska klobasa ali slanina
- 6 srednje velikih krompirjev
- pol stroka česna
- 200 g rjavega fižola
- 3 žlice ocvirkov
- poper
- sol po želji

PRIPRAVA:

Zelje in lovorove liste kuhamo v vodi cca. 15 minut (v kolikor ne marate preveč kislega zelja in če želite, da izgubi na kislosti, ga pred kuhanjem oplaknete z vodo). Ko je kuhano, odlijemo vodo.

Posebej skuhamo olupljen krompir narezan na kose, klobaso, kocko in česen. Ko je skuhamo, vodo odlijemo v posebno posodo. Krompir zmečkamo z mečkalnikom, dodamo zelje z lovorovimi listi in zalijemo z vodo, ki je ostala od krompirja. V kolikor je jota preveč gosta, dodamo vodo. Na koncu dodamo še fižol, pogrete ocvirke ter popopravimo. Pa dober tek!

Vesna V. Zmaić

Z

elje

Zelje so zaradi njegovih zdravilnih lastnosti cenili že v starem Egiptu ter v Rimskem imperiju in tudi naši predniki so prisegli nanj. Zelje odpravlja strupe, deluje odvajalno, protivnetno, krepi telo in ga razkužuje. Spodbuja imunski sistem in tvorjenje protiteles, tako se lahko z juho ali čajem iz zelja obranimo pred prehladom, gripo ali kašljem.

ZELJE ZA ZUNANJO UPORABO

Zeljni listi učinkujejo blažilno, razkužilno in zdravilno ter pospešujejo izločanje strupov iz kože. Zeljni obkladki pomagajo pri celjenju ran, opeklin, turov, podplutb, razjed, mozoljev ter pikov in herpesa.

Pripravimo jih tako, da velikim zeljnim listom odstranimo stržen ter jih namočimo v vročo vodo in jih nato povaljamo s kuhinjskim valjarjem.

Nekaj slojev tako pripravljenih listov položimo na obolelo mesto in jih povijemo s povojem. Čez nekaj ur obkladke zamenjamo. Higienško neoporečni listi zelja pomagajo

tudi pri ranah, ker vežejo nase toksične snovi. Znatno pomirjajo tudi bolečino pri išiasu.

Zeljne obloge so zelo koristne pri lajšanju oteklina na sklepih. Če obkladek položimo na prsi, blaži kašelj, če ga pa položimo na spodnji del trebuha, lajša vnetje sečil. Z zeljnim sokom pa zdravimo opekline, pike žuželk, herpes in akne.

Ker zelje zavira absorpcijo joda, bi si morali ljudje, ki ga jedo več kot dvakrat do trikrat na teden zagotoviti veliko hrane bogate z jodom, še posebej, če živijo na območju z malo joda v zemlji.

Kislo zelje je v zimskem času že od nekdaj najcenejši vir vitaminov, predvsem vitamina C.

Poleg uživanja surovega, v solatah ali kuhanega v prilogah, prikuhah je zelo priporočljivo tudi pitje zelnice, ki vsebuje veliko izluženih snovi iz kislega zelja. Zelnico zelo cenita komplementarna in ljudska medicina. Kislega zelja pred uporabo ne perite, saj tako izperete in odstranite veliko hranilnih snovi!

Če nočete, da bi vas zelje napenjalo, mu dodajte kakšno začimbo ali zelišče, ki to preprečuje. Primerna sta kumina ali janež.

OHRANITE VSEBNOST VITAMINA C

Ko se boste naslednjič odpravili v trgovino po zelje, se izogibajte nakupu že narezanega zelja, saj se v njem nahaja veliko manj vitamina C. **Zaloge vitamina C bodo v zelju ostale veliko dlje, če ga boste doma hranili v plastični vrečki v hladilniku.** Če morate zeljnato glavo razpoloviti, jo tesno ovijte s plastično folijo in v nekaj dneh porabite.

KUHANO V KROPU, NA PARI ALI SUROVO

Način priprave je lahko odločilnega pomena pri zadrževanju hranljivih in zdravilnih snovi v zelju. Kuhano na pari je veliko učinkovitejše pri zmanjševanju hole-

sterola kot surovo zelje, čeprav ima tudi surovo zelje lastnosti, ki znižujejo holesterol. Nedavna raziskava je celo pokazala, da sedem minut kuhanja na pari povzroči podobno uničenje pomembnega encima mirosinaza, kot če damo zelje za pičli dve minuti v mikrovalovno pečico.

DUŠENO ZELJE: NAJBOLJ ZDRAV NAČIN PRIPRAVE

Preizkušena metoda priprave zelja, s katero v zelju ohranimo vsa koristna hranila, je nadvse preprosta. V kozico nalijemo približno pet žlic (po potrebi tudi več) jušne osnove in segrejemo.

Ko začne vreti, dodamo narezano ali naribano zelje. Pokrijemo in dušimo pet minut. Odstavimo z ognja in zelje pustimo počivati dve minuti. Dušeno zelje predstavimo v skledo in začinimo po okusu.

ehniški muzej Slovenije

Avtorji fotografij:
Blaž Zupančič, Jure Korber,
Marija Pranjčič, Veronika Štampfl

Kraj, kjer tehniška dediščina in narava pripovedujeta nešteto zgodb ...

Vas zanima, kje si lahko hkrati ogledate Titova vozila, orodno kovačijo in svetovnega prvaka med medvedmi? Obiščite največji slovenski mu-

zej, Tehniški muzej Slovenije, kjer se vsako nedeljo dogaja kaj zanimivega.

V idiličnem okolju nekdanjega kar-

tuzijanskega samostana, le dvajset kilometrov iz Ljubljane na poti proti morju, bodo vašo pozornost zagotovo pritegnili Titovi avtomo-

bili, bogata zbirka koles, tiskarski in šivalni stroji, furnirnica na vodni pogon, lokomobila, kovačija, medved, ki je leta 1973 postal svetovni prvak, razstava o več kot 100-letni zgodovini avtomobilizma na Slovenskem in še marsikaj vredno obiska in ogleda.

V muzeju so razstavljene zanimive zbirke s področij kmetijstva, tiskarstva, lesarstva, gozdarstva, ribištva in lova, elektrotehnike, tekstila in prometa. Od lanskega leta je na ogled prenovljena postavitev zbirke protokolarnih vozil, v večini povezanih z jugoslovanskim predsednikom Titom, ter stalna razstava »Razvoj tekstilne industrije na Slovenskem«.

Če si želite ogledati celoten muzej, vam priporočamo, da v muzeju preživite cel dan ali pa muzej obiščete večkrat.

Poleg stalnih zbirk vsako leto pripravljajo tudi občasne razstave. Od marca do septembra 2017 si lahko ogledate razstavo *Z Elanom do zvezd*, ki prikazuje izredno raznoliko Elanovo proizvodno dejavnost. Na ogled so posamezni športni pripomočki predhodnikov družbe, najstarejši Elanovi stroji, zbirka smuči in snežnih desk, skibob, mape plovil, pripomočki za atletiko in hokej, otroška igrala ter kolesa Rog, Elan. Razstava je obogatena tudi z videogradivom in pričanji nekdanjih zaposlenih.

Na razstavi *Skoraj vse o zvoku*, ki je na ogled do decembra 2017, odgovarjajo na vprašanja kaj je zvok, kako nastane in kako se širi ter kateri je prvi zvok, ki ga slišimo. V »gluhi sobi« lahko spoznate nenavaden občutek, ki ga povzroči skoraj popolna tišina. Najmlajši obiskovalci pa se na zabaven način seznanite z različnimi zvoki – prisluhnete bitju srca, zvokom narave in strojev.

Ob nedeljah potekajo delavnice za otroke, tematska vodenja, demonstracije starih obrti ter vrsta drugih dejavnosti, preko katerih lahko mladi in odrasli obiskovalci resnično začutite tehniški duh preteklosti. Enkrat mesečno poteka prikaz »Ukročena elektrika, poskusi Nikole Tesle«. Mnogim ni znano, da so številne pridobitve, ki nam lajšajo sodobno življenje in se danes zdijo same po sebi razumljive, ravno zasluga Nikole Tesle. Odkritje večfaznega sistema, raziskave visokofrekvenčnih tokov, prve zamisli o svetovnem radijskem sistemu in brezžičnem prenosu energije so plod genialnega uma. Demonstrator uvodoma predstavi življenjsko pot Nikole Tesle, nato si na delujočih eksponatih lahko ogledate izbrane poskuse velikega izumitelja.

Ob sobotah prirejajo delavnice, ki so pretežno namenjene odraslim. Organizirajo tečaj peke kruha v krušni peči, izdelovanje nakita iz poslati, rezbarjenje, delavnico osnov restavratorstva, kaligrafije in še vrsto drugih, s katerimi želijo prenesti dragoceno znanje svojim obiskovalcem.

Tehniški muzej Slovenije v Bistri je v zimskih mesecih, od decembra do marca, zaprt za posamezne obiskovalce. V tem času vas vabijo v Polhov Gradec na ogled Muzeja pošte in telekomunikacij. Delili boste zgodbe o času, ko smo željno čakali poštarja s svežimi novicami, in ko mobilni telefoni še niso bili del našega vsakdana. Od decembra dalje lahko zgodovino pošte in telekomunikacij spoznate s pomočjo zvočnih postaj in otroškega vodnika z nalogami za najmanjše in malo večje.

Več informacij in program prireditev: www.tms.si

**Tehniški muzej Slovenije,
Bistra 6, 1353 Borovnica;
01 750 66 70, info@tms.si.**

Muzej pošte in telekomunikacij, Polhov Gradec 61, 1355 Polhov Gradec; 01 364 00 83, muzejpt@tms.si.

Klaudija Velimirovič

in memoriam Martinu Bizjaku

Bila mi je velika čast osebno poznati Martina Bizjaka. Zato bodo te vrstice moji spomini nanj. O njem bo še veliko tega napisanega od drugih, ki so ga bolje poznali, z njim sodelovali na delovnih mestih in zato imajo veliko več povedati o njegovih ogromnih prispevkih v kulturi našega mesta in širše.

Pomnim ga kot slikarja, občasnega avtorja kolumn, v katerih je s svojim bridkim umom seciral razne pojave v družbi, in končno tudi kot silno prijazno osebo, dostopno in velikodušno, pripravljeno podeliti dober nasvet in podati argumentirano mnenje, utemeljeno na bogatih življenjskih izkušnjah.

Njegove slikarske stvaritve sem prvič videla na razstavi, prirejeni v prostorih našega društva, in sicer Mesteca na hribčkih. S svojim videnjem istrskih mestec mi je odgrnil zastor s pogleda na Istro, saj sem do tedaj videla le obalo.

»Odkril« mi je prelepo notranjost Istre s pitoresknimi citadelami. Postopoma sem izvedela malo več o njegovem pravem izbruhu slikarskega ustvarjanja, ki je bil potisnjen globoko vanj med celotno delovno dobo. Namreč vsaki nalogi, ki jo je sprejel, je posvečal celo svoje bitje, oziroma dajal celega sebe. Zato so bili tudi rezultati ogromni in zelo vidni na vseh področjih. Spomnimo se samo slavnega obdobja Festivala jugoslovanskega igranega filma med njegovim vodenjem. Takrat je bil Festival odmeven v celem svetu, o čemer pričajo obiski slavnih iz filmskega miljeja, na primer obisk Richarda Burtona, Elizabet Taylor in Sophie Loren. Seveda pa ne smemo pozabiti na Tita, ki se je vsako leto udeležil vsaj ene od projekcij v Areni.

Njegov talent ni bil omejen samo na slikarski čopič, bil je naklonjen tudi peresu. Zapisal je svoje spomine na tri uveljavljene Slovence, ki so pustili globoke sledi v kulturi našega mesta, fotografa Alojza Orela, gledališkega delavca Lojzeta Štandekarja in idejnega začetnika filmskega festivala, Marjana Rotarja. Knjigo je naše društvo tudi natisnilo.

Martinov vrelec slikarskih stvaritev je dal obilico gradiva za številne razstave. V njegovem slikarskem ateljeju, ki sem ga imela priložnost nekajkrat obiskati, je neverjetno veliko, celo ogromno število slik vseh formatov. Seveda je kaj kmalu prišla na vrsto tudi njegova monografija. S finančno podporo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Sveta za nacionalne manjšine Republike Hrvaške je naše društvo monografijo tudi natisnilo.

Veseli me, da je to izredno lepa edicija, bibliografska izdaja (vsak natisnjen primerek ima svojo zaporedno številko in v platnice umeščeno originalno risbo slikarja) in kar je najbolj pomembno, Martinu je bila všeč. Pred kratkim mi je Martin zaupal, da je dokončal svoje memoarje. O tem sem poročala na upravnem odboru društva, ki je sklenil, da bo njihov natis eden od projektov za leto 2017.

Prebrala sem približno polovico od zelo obširnih 150 gosto natipkanih strani, ko me je Martin pobaral, da se nič ne javljam. Obljubila sem, da se bom oglasila pri njemu, takoj ko zaključim z branjem. Na žalost me je prehitela tista, ki vsakega enkrat obišče. Žal mi je, Martin, da sem Vam ostala dolžna.

p
pula

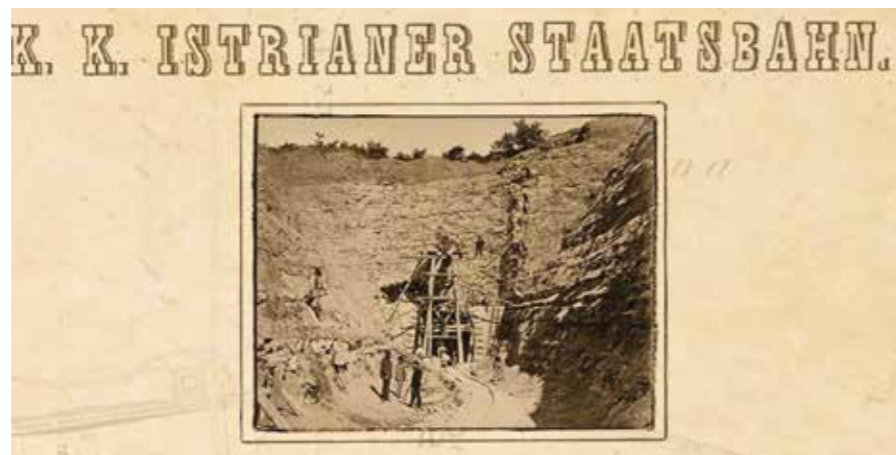
18. 2. 2017

Pulski karneval

Povorka ob 11:30
Karolina, Arena, Portarata

Veliki maskenbal

ob 13:30 na Portarati
s skupino The Night Express

do 28. 2. 2017

**Fotografska razstava
K. K. ISTRIANER
STAATSBAHN**

V Zgodovinskem in pomorskem muzeju Istre so v sodelovanju z društvom Histria iz Kopra odprli fotografsko razstavo K. K. ISTRIANER STAATSBAHN, ki prikazuje izgradnjo istrke železnice leta 1875.

9.02. 2017 ob 19:30
**Kraljevi filharmonični
orkester**

Velika Britanija
Koncert je darilo Sloveniji ob kulturnem prazniku pa tudi uvod v tradicionalni Ljubljana Festival, ki v letu 2017 obeležuje že 65. edicijo.
Grand hotel Union

23. 3. 2017
**Slovenski oktet
- zborovska glasba**

Ugledni ljubljanski ansambel je svoje osnovno poslanstvo, širjenje

slovenske ljudske pesmi med rojaki v zamejstvu in po svetu, kmalu presešel. Do danes je ta najbolj priljubljeni slovenski komorni vokalni ansambel nastopil na več tisoč samostojnih koncertih po vsem svetu in sodeloval z odličnimi glasbeniki.
Ljubljanski grad

7.04. - 8.04. 2017

ob 20:00

**2Cellos - koncert fusion,
pop, klasične glasbe**

V zvezdniškem instrumentalnem pop duu 2Cellos nastopata mlada virtuoza slovenskega in hrvaškega rodu. Luka Šulić in Stjepan Hauser sta si že pred začetkom odmevne pop kariere ugled ustvarila v krogih klasične glasbe.

Športna dvorana Stožice

1
ljubljana

*Ne hodite tja, kamor vodi utečena pot.
Namesto tega pojdite tja, kjer ni poti, in pustite sled.
Samo tisti, ki si drznejo iti predaleč lahko ugotovijo,
kako daleč lahko sežejo.*

T. S. Eliot

mavrica